

ביאור בדברי ה'בני יששכר'

כבוד מערכת "היכל הבעש"ט"

ברצוני להעיר במה שהקשה הרב ר' בן ציון גרינפעלד הי"ו על דברי ה'בני יששכר' שהוכיח דאין מדליקין נר חנוכה בנר ישן משא"כ בנרות שבת ויו"ט דשרי, והביא ראיה מדנקט "עששית" ולא נקט נר כלשון הש"ס בד"כ, ותמה הנ"ל מהגמ' בברכות (נג.) ששם מצינו לשון עששית דאיירי גבי נר שבת ונשאר בצ"ע.

ובפשטות נראה דעיקר ההוכחה היא מהמשך הברייתא שכתוב בעששית שהיתה דולקת מערב שבת, למוצאי שבת מכבה ומדליקה, ומכאן חזינן ענין נר ישן דמותר רק בעששית משא"כ בנר. ובגמ' הנ"ל בברכות אין משמעות לכך שכתוב "עששית" דהתם לא איירי כלל לענין נר ישן שמותר להדליק ממנו לאחר שכיבה, והתם מצי שפיר למיתני נר, דלא תני דמותר או אסור להדליקו שוב, רק איירי גבי ברכה, ואין שום ראיה גבי נר ישן להיתר או לאיסור. ועיקר הראיה מדתני עששית גבי נר ישן (וייע"ש בריטב"א ועוד מפרשים שם בברכות דהקשו דמצינן למילף אותו הדבר מן המשנה ולפי"ז נמצא מדויק הוכחת הבני"י דבמשנה כתוב "נר" ולא עששית).

1234567 אה"ח

אך קצת קשה, דמהגמ' הנ"ל בברכות חזינן דתני "עששית" בכל מקום שמזכירים נר גדול העשוי לדלוך שבת מעת לעת (וכן תירגמו הלועזים שם), וכן איתא בהדיא בתוס' פרק כל כתבי (שבת קכ: בדב"ה מגער) ד'עששית' זה הוא כלי (נר) גדול ודולק הרבה משא"כ נר, ולפי"ז קשה קצת ההוכחה מהלשון "עששית" דבכל מקום דאיירי גבי נר הדולק מעת לעת קתני "עששית" ואין זה ראיה כ"כ וצריך עיון קצת.

ברכות לרוב,

הב' יעקב מאיר לוי

ישב"ג בית ישראל גור, אשדוד

זהותו של הרב מיוזעפאף במכתב ה'שמח ישראל' ושל חסיד גור שכתב לרמ"ם נויקוב לכבוד המערכת הע"י

בהיכל הבעש"ט חוברת י"ב נדפס מכתב מהרה"ק בעל ישמח ישראל מאלכסנדר משנת תרס"ג אל הרב אברהם "מלפנים האבד"ק יוזעפאף" בו מבקש שישלח לו אתרוג. כמו"כ מזכיר שם "בנו הה"ג יחי" הוא בעיר קרובה אלינו".

אגלה עיניכם כי הנ"ל הוא רבי אברהם אליעזר מינצבערג שהיה אבד"ק יוזעפאף עד שעלה

א"כ המטה מאליה ומעצמה הלכה, אלא שנראה היה לרואים שבני אדם הם הנושאים אותה.

וכן בקבורת הבעש"ט ודאי נתעסקו בה גויים וכפי שמצינו גם אצל תנאים ואמוראים, אלא שכאמור לא היה לגופו צורך בשום התעסקות ולא היתה התעסקותם אלא למראית עין.

בברכה למחשי פועמי משיחנו, בהפצת מעיינות הבעש"ט

חיים יצחק כהן,
אשדוד

הבנה בדברי ה'קדושת לוי'

בגליונכם המצוין היה מי שהיה ברשותו ספ"ק תמיה"ה בדבריו הקילורין של רבינו הק' מבא"ד ותעוכי"א במה שכתב (פר' בהעלותך) שבנ"י לא טעמו טעמו של בשר כשר, ואמרו להשיב מבשר הפסח שהיה גם הוא כשר, וגם בהערת המערכת ישבו רק אליבא דחד והשאירו כולם ב"מצוה ליישב". ואמרתי אולי אזכה אני במצווה "קלה" זו.

דהנה זה וודאי ד'פשטות' כוונת הק"ל בכתבו שיש הבדל ב'טעם' בין בשר שחוט וכשר לשאינו. וודאי ש'פשטות' כוונתו איירי בטעם הגשמי והחושי ולא בטעם רוחני, ומכיוון שכך הרי זה פשוט דכל ההבדל הוא שאת השחוטא מולחים במליחה והדחה כהלכתה ואת הטרף הלא כשר לא מולחים, ונמצא המלח הוא המבדיל בין הבשריים והמליחה היא הנותנת את הטעם לשבח והיא המביאתו ל'טעם כשר' דאלת"ה איזה נפקותא לטעמא איכא בין שחיטה בסכין כהלכתה ובין דרוסה ושאר פסולין ומה טעם קאמר.

ודבר זה ברור לכל הטועם טעם דגן, ונראה דזה מה שנתכוון בעל הק"ל בכתבו ג' פעמים "דטעם בשר כשר בשחיטה ומליחה כמצוותה יש לו טעם אחר מבשר בלא שחיטה ומליחה, והנה במצרים היו אוכלים בשר בלא מצווה דהיינו בלא שחיטה ומליחה", עכ"ל.

ומכפילות ושילוש דבריו נראה ג"כ בברירות דההבדל הוא במליחה. והשתא לא קשיא מידי דבאמת לא מצינו מקום בו טעמו טעם בשר מצווה "מלוח" ומפסח נמי לא קשיא דשם היה זה צלי ואין צריך מליחה.

בכבוד רב,

ישראל גרוביים,
תל אביב

- "כי חלק ה' עמו", אתמהה. זהו תוכן השאלה. ואקוה שהדברים יתלבנו על ידיכם.

בברכת כט"ס

עמרם י. בין,
בני ברק

הערת המערכת:

לכאורה כוונת ה'לקוטי תורה' היא על הנשמות, אלא שהנשמה בהיותה מלוכשת בגוף אין הקשר של עם הקב"ה בגלוי, וזהו ענין הברית לחזק ולחדש קשר זה. ועצ"ע.

מנהג אדמו"ר אלכסנדר בישיבה בסוכה בשמיני
עצרת

אל מעלת כבוד המערכת של המאסף החסידי
חיכל הבעש"ט
שלום רב,

במאמרו של העורך אחראי הרה"ג ר' גדלי' אבערלענדער שליט"א (גליון י"ב) בנוגע לישיבה בסוכה בשמיני עצרת חסר שם אודות מנהגי חסידות אלכסנדר.

הנה בעיקר המנהג, חלוקים הדעות באלכסנדר: זקני הרה"ח ר' יחיאל גוטמן ז"ל שהיה משב"ק כמה שנים אצל הרה"ק בעל העקידת יצחק זי"ע וגדל (מטעם היותו יתום) אצל אחיו הרה"ק ר' אברהם חיים זצ"ל, נהג שבלילה לא ישב כלל, רק ביום עשה קידוש ואכל מזונות ואח"כ נכנס הביתה.

משא"כ הרה"ח ר' ירחמיאל ישראל שאהן שיחי' מווארשא (מזקני החסידים בניו יורק) יושב גם בלילה וגם ביום, והנה מאנשי פולין הרי כגור נוהגים כמנהג הא', ובאמשינוב שמעתי מפי רב ביהמ"ד אלכסנדר בבורו פארק הרה"ג ר' יוסף ארנסטר שליט"א נכד אדמו"ר אמשינוב ווארקא, מחמירים מאוד ויושבים כמנהג הב'. אבל עדיין צ"ע איך נהגו בווארקא, כי הרה"ק רד"ב מביאלא זי"ע שהיה מגדולי תלמידיו נהג ג"כ כמנהג הא' כפי שמוכח מהד"ת שאמר - מובא בספרו מגיד דבריו ליעקב.

ושאלתי את פי הרה"ח ר' יחיאל רוזנברג שיחי' מלאדז (ג"כ מזקני החסידים - שזוכר עובדות בבהירות להפליא, ושמע הרבה מהרה"צ רבי בעריש דעמבינסקי ז"ל נכד אדמו"ר הזקן מאלכסנדר זי"ע) ואמר לי שזה ברור שחסידי אלכסנדר בפולין נהגו כמנהג הא', אבל רבוה"ק מאלכסנדר לעצמם החמירו ונהגו כמנהג הב', והוא זוכר ששאל פעם את אביו ר' שמואל לייב ז"ל (שרבינו הישמח ישראל זי"ע

לירושלים בשנת תרל"ט ונשאר שם עד פטירתו בשבט תרס"ד.

בנו של רבי אברהם הנ"ל היה רבי ירחמיאל ישעי' מינצבערג (בעל דברי ישעי') שהיה אז אבר"ק לוקאווע הקרובה לאלכסנדר.

נ.ב. בעמ' קנ, "מכתבו של חסיד גור" מבית וגן משנת תש"ב. הוא ניהו רבי אברהם אראטין, מחסידי השפת אמת, מו"ל ספר אמת ואמונה. "בני היקר" הוא ניהו רבי ישראל אראטין.

ישראל סגל,

[אח"ח 1234567]

ירושלים עיה"ק ת"ו

תיקון במכתב האדמו"ר מבאבוב זצ"ל

לכב' מערכת חיכל הבעש"ט

בגליון י"א תמוז תשס"ה אגה"ק כ"ק אדמו"ר מר"ן מבאבוב זצ"ל הכ"מ, "הדרכה בעבודת ה' ולימוד התורה" בסעיף ה' כתוב וזלה"ק: ושיעור שני בשו"ת הלכה למעשה.

נ"ל דצריך לומר "ושיעור שני בשו"ע הלכה למעשה".

ירוחם אל' ראזענפעלד

ברוקלין נ.י.

שאלה בלקוטי תורה לאדמו"ר הזקן בעל התניא
בענין מלך ובן

לכבוד מערכת חיכל הבעש"ט הרוממה

שלום וכט"ס

היותכם המקום בה"א הידועה בו מתלבנים תורת החסידות העמוקה, באתי בזה להציע שאלתי בדברי קדוש ישראל בעל התניא בס' 'ליקוטי תורה' פ' נצבים.

הנה במאמר על ר"ה מבאר שה' כרת ברית עם בניי, והרים והעלה אותם כדי שהוא יתברך יהיה מלך עליהם, וקשר ה' את בניי עם פנימיותו, והם בבחינת "חלק ה' עמו", וזה נעשה רק ע"י הברית, דבלא זה אינם ראויים לזה מצד שפלותם.

ויש כאן מקום עיון, שהרי בניי מצד נשמתם הם בנים לה', משום שהנשמה היא חלק אלוק ממעל, שזה מאצילות ממש, ולכן קרואים בנים לה', כי ברא כרעא דאבוה.

והנה אצל בן לא שייך מלך כלל כמש"כ בתניא שער היחוד והאמונה (פ"ו), וע"כ שהם עם ה' מצד גופם שחייבים לקבל עול מלכותו. וא"כ טעון ביאור איך יתכן לומר על גופם של בניי - שזה מק' נוגה